

כנס האגודה המדעית למדע העשבים בקיבוץ ארז - 17/7/2019

בנושא- התמודדות עם עשבים בחקלאות ללא קוטלי עשבים

נושא ההרצאה: ממשק ניהול עשביה (ללא ק"ע) במטעים

מרצה-יונתן אברהם-רפרנט ארצי לגידולי כיסוי במטעים
תא שימור קרקע וניקוז / מחוז גליל גולן

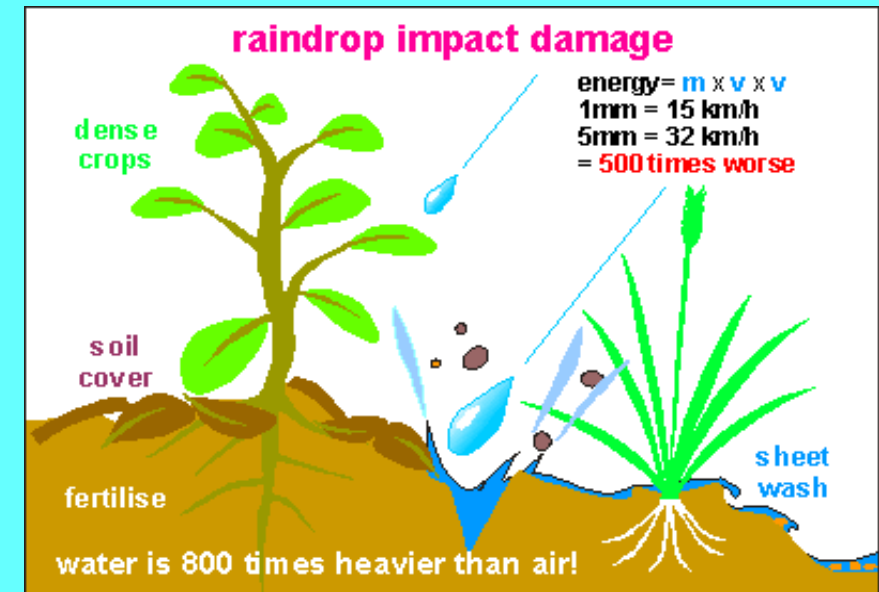
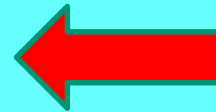

החשיבות של הכיסוי הצמחי בחלקות חקלאיות לשירותי המערכת במרחב אגן ההיקוות

הקשר בין-

טיפת הגשם-הכיסוי הצמחי-תהליך הסחיפה/הגרעה

Deforestation → Soil Erosion

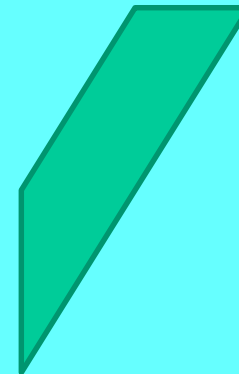
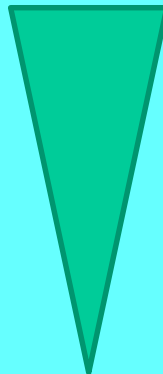
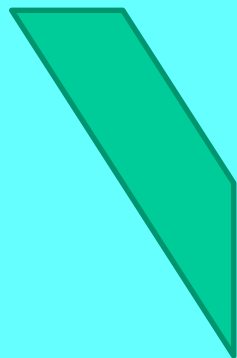

נזקי סחיפה בחלקות חקלאיות ללא כיסוי צמחי

חקלאות משמרת

Conservation Agriculture

כיסוי צמחי קבוע-גידול מסחרי/גידול כיסוי
(+70%)

מחזור זרעים

אי פליחה/מינימום עיבוד

הכיסוי הצמחי(עלווה/קרקע)/החיפוי הצמחי במטע

vegetative mulch / vegetative(canopy/soil) cover

עוד סוגים של כיסוי צמחי במטע

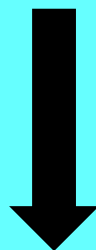

עוד סוגים של חיפוי צמחי במטע

הגורמים המשפיעים על רמת הכיסוי הצמחי בשטחי גידול חקלאיים

1. סוג הגידול-גדש(חד שנתי)/מטעים(רב-שנתי-צעיר/בוגר. סובטרופי/נשיר)-יחס צל/אור
2. ממשק הגידול-עיבודים/ריסוסים/כיסוחים / שיטת גיזום וריסוק/ גידולי כיסוי/ השקיה
3. תנאי גידול- קרקע /אקלים/היסטוריה חקלאית-שימושים קודמים

**שונות מרחבית גדולה
ברמת והרכב הכיסוי הצמחי**

רמת הכיסוי הצמחי בחלקות גדש - לפי מחזור הזרעים וממשק העיבוד

רמת הכיסוי הצמחי במטעים- לפי סוג הגידול/ממשק הגידול לניהול עשביה

1995

השינוי עם הזמן ברמת הכיסוי הצמחי
במטע סובטרופי

2005

2016

השינוי עם הזמן ברמת הכיסוי הצמחי בחורף- במטע נשיר

ממשק גידול לניהול עשביה בכרמי זית- בעל

הפוטנציאל לנזקי סחיפה במטעים בשלב הקמת המטע

נזקי סחיפה בשלב הקמת המטע

זריעת גידול כיסוי

הגדלת רמת הכיסוי הצמחי בנטיעה חדשה

השינוי עם הזמן-

**ברמת הכיסוי הצמחי בשלב הקמת מטע
אבוקדו במישור עם זריעת גידול כיסוי**

ייצוב בצומח בדרך מים עם סחיפה ערוצית

סוגי צמחים שמשמשים כגידולי כיסוי במטעים

קיטניות

דגנים/דשאים

עשביה מקומית

עשבייה מקומית או עשבים (רעים)???? resident vegetation weeds

תצפית:

עשביה טבעית/שיבולת שועל כגידול כיסוי

שיבולת שועל כגידול כיסוי לדיכוי עשבים "רעים"

עשב רודוס כגידול כיסוי להדברה ביולוגית תרומה מול נזק

אזור היישום במטע

במרווח בין שורות העצים

בשורת העצים

בתעלות ודרכי מים

זריעת גידול כיסוי בשלב הקמת המטע
שלבי ביצוע

הכנת מצע זרעים

זריעה

התבססות גידול כיסוי בשטח לקראת נטיעה

זריעה וכיסוח קרוב לשורה

חלופות לממשק קרקע בשורה בנטיעה חדשה

סוף מחזור גידול הכיסוי

שזרוע

**הכיסוי הצמחי במטעים סובטרופיים
השינוי עם הזמן -
במטע אבוקדו**

יישום הממשק של גידולי כיסוי במטעים בארץ

- עד שנת 2000 –יישום נקודתי של השיטה
- משנת 2001 נזרעו גידולי כיסוי ביותר מ- **40,000** דונם של מטעים

- רוב הזריעות עם שיבולת שועל כגידול הכיסוי בנטיעות חדשות/צעירות לרוב על גדודיות בקרקעות כבדות בצפון ובמרכז הארץ
-סוגי גידולי המטע-

60% אבוקדו/ 30% הדרים, 10% סובטרופיים
אחרים(מנגו, ליצ'י),נשירים(שקד, גלעיניים, תפוח, אגס,
זיתים בשלחין)

קטניות

עשביה טבעית

גידולי כיסוי בנשירים

דגנים

תצפיות – ניהול ממשק קרקע עם גידולי כיסוי בנשירים

ממשק קרקע בנשירים עם כיסוי צמחי מלא

ממשק מיכון לניהול עשביה

השלכות שליליות- ממשק עם גידולי כיסוי

- משיכה של מכרסמים
- משיכה של מזיקים
- תחרות על מים ויסודות הזנה
- הורדת טמפ' מינ' בארועי קרה קרינתית
- תוספת עלויות

לסיכום

- החשיבות של הכיסוי הצמחי לשמירה על הקרקע כמשאב טבע בשטחי גידול חקלאיים מחייבת קידום ממשקי גידול בהתאם לגישה של חקלאות משמרת.
- לפיתוח הממשקים המתאימים יש צורך בהבנת המערכת בשטח הגידול שיתאים צרכי הגידול החקלאי.

תודה

